

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Петър Кирилов Нешев, Тракийски университет – Стара Загора, избран за член на Научно жури по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от Гарифалия Петрос Митоли, съгласно Заповед № 1630/27.08.2026 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ и определен за изготвяне на становище на основание Протокол № 32/24.08.2026 г.

Относно: представен дисертационен труд на тема „Устойчивост, копинг стратегии и учебна успеваемост на ученици от горна училищна възраст в Гърция.“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“ с автор Гарифалия Петрос Митоли.

За разработването на становището ми бяха предоставени дисертационен труд, автореферат, автобиография на кандидата, отчет за извършена проверка на автентичността на текст. Документите показват, че Гарифалия Митоли е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав в Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Гарифалия Митоли притежава над 20-годишен богат професионален и педагогически опит като учител по гръцки език и литература. Придобила е бакалавърска степен по философия и социални науки с профил „Психология“ в Университета на Крит, последвана от две магистратури в областта на психологията и педагогиката. Професионалната ѝ биография включва работа с ученици със специфични обучителни затруднения, подрастващи с интелектуални увреждания и деца от бежански семейства. Тя е преподавател на учители към Института по образователна политика в Гърция и има участия в редица международни и национални програми за квалификация, включително владее на жестомимичен език и Брайлова

система. Натрупаният ценен педагогически опит и високата професионална квалификация позволяват на Гарифалия Митоли да разработи изследваната тема с необходимата научна задълбоченост, методологическа прецизност и изразена практическа насоченост.

Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният за защита дисертационен труд е посветен на актуален и значим проблем от областта на съвременната педагогическа и възрастова психология. Разработваната проблематика е изследвана последователно и аргументирано. Дисертационният труд се състои от увод, теоретична част, методология на изследването, анализ на резултатите, дискусия, ограничения на изследването, заключение, литература, 3 приложения и е в обем от 162 страници. Текстът съдържа 22 таблици и 1 фигура. Ползвани са 391 адекватни научни източника.

Актуалност и значимост на темата на изследването

Актуалността на изследваната тема е свързана със специфичния социално-икономически и образователен контекст, в който протичат развитието и обучението на подрастващите в Гърция. През последните години учениците са подложени на различни стресови фактори, произтичащи от икономическата нестабилност, динамиката в образователната система, семейните конфликти и последиците от пандемичните ограничения. Тези фактори влияят върху семейната среда, учебния процес, социалното взаимодействие и емоционалната стабилност на учениците. Същевременно гръцката образователна система се отличава със силна ориентация към академичните постижения и високи изисквания при оценяването. От гимназистите се изисква да балансират между академичните стандарти и личните или социалните предизвикателства. В този контекст изследването на психологическата устойчивост и стратегиите за справяне сред гръцките юноши е ценно в теоретичен и приложен аспект.

Теоретична аргументация на изследването

В теоретичната част на дисертационния труд Гарифалия Митоли описва и систематизира характеристиките на психологическата устойчивост. Според авторката психологическата устойчивост е свързана с индивидуалните, поведенческите и социалните ресурси на личността. В юношеска възраст тези характеристики придобиват особено значение, тъй като този период се отличава с интензивна емоционална динамика и повишен академичен натиск. Устойчивостта се разглежда не като статична, изолирана личностна черта, а като динамична система от адаптивни способности, които подпомагат цялостното функциониране на учениците в семейството, училището и в общуването с връстниците. В първа глава точно, ясно и компетентно са изложени класически и съвременни

концепции в психологията за стратегиите за справяне с училищния стрес, мотивацията за академични постижения и значението на семейната подкрепа за училищния успех.

Психологическа специфика на изследването

Авторката разкрива психологическата специфика на изследваната проблематика, като обяснява как устойчивостта и стратегиите за справяне подпомагат благополучието и училищната адаптация на подрастващите в контекста на гръцките гимназии. Тя разглежда връзката на психологическата адаптация с образователните резултати и търси отговор на въпроса дали учениците с по-висока устойчивост и по-добри умения за справяне постигат по-високи академични резултати.

Организация и провеждане на изследването

Целта на проведеното изследване съответства на теоретичния модел на дисертационния труд. Гарифалия Митоли изследва как нивата на психологическа устойчивост и уменията за справяне с проблеми при учениците се свързват с техния среден успех в училище. Във втора глава са представени 3 хипотези, 5 изследователски задачи, извадката на изследването, инструментариумът и етичните въпроси на проучването. Изследваните ученици са на възраст между 13 и 15 години, като е постигнат баланс по отношение на пола и класа. Изследването се характеризира с ясна организация.

Практическа приложимост на резултатите

За анализ на данните е използвана програмата СПСС. По време на проучването са приложени различни методи за статистически анализ, оценка и интерпретация на данните: алфа на Кронбах, честотно разпределение, описателна статистика, t-тест за независими извадки, дисперсионен анализ, корелация на Пийърсън и регресионни модели за проверка на издигнатите хипотези. Постигнатите резултати са представени в табличен вид в трета глава. В детайли е посочена тяхната относимост към поставените хипотези и ясно е анализирано до каква степен те се потвърждават. Авторката е направила собствена критична интерпретация на резултатите и на тяхната реална приложимост в преподавателската работа.

Теоретичните и приложните постижения, представени в дисертационния труд, са адекватно популяризирани в научните публикации на авторката. Авторефератът отразява точно и достоверно съдържанието, структурата и приносите на дисертационното изследване. В дисертационния труд не установих елементи на плагиатство и до мен не са постъпвали сигнали за такова. Всички използвани научни източници са цитирани коректно от Гарифалия Митоли при стриктно спазване на академичните стандарти. Нямам критични бележки към дисертационния труд и автореферата. Към авторката имам следните въпроси:

1. Кои училищни практики според Вас укрепват устойчивостта и адаптивното справяне на учениците?
2. В кои конкретни умения за справяне с училищните предизвикателства е нужно да бъдат обучени учениците според Вас?

3. Какво в общуването между учители и родители може да се подобри, за да се повиши училищната успеваемост?

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

1. Направен е систематичен сравнителен анализ на теоретични подходи и концептуални модели за психологическата устойчивост, изясняващ връзката ѝ с академичния успех в гръцкия образователен контекст.
2. Анализирано и изяснено е влиянието на демографските характеристики върху психологическата устойчивост, стратегиите за справяне и академичните постижения на учениците.
3. Емпиричното изследване показва как училищата могат да функционират като психологически устойчиви общности, осигуряващи подкрепа за всички ученици и стимулиращи успешната им училищна адаптация.
4. Проведеното изследване обогатява научно-практическото знание и предоставя ценна основа за разработването на специализирани обучителни програми за справяне с училищната тревожност.
5. Резултатите от изследването разкриват възможности за формиране на благоприятен училищен климат и изграждане на позитивни взаимоотношения между учители и ученици в гръцката образователна среда.

В заключение, представеният дисертационен труд на тема „Устойчивост, стратегии за справяне и академични постижения при ученици от гимназията в Гърция” представлява завършено научно изследване, съдържащо значими достойнства, постижения и приноси. Резултатите са обработени прецизно и са направени аргументирани изводи с конкретна практическа насоченост и приложимост. Всичко това ми дава достатъчно основания убедено да изразя положителното си мнение и категорично да гласувам „ЗА“ присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Гарифалия Петрос Митоли в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, Научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“.

София, 08.09.2026 г.

Доц. д-р Петър Нешев

SCIENTIFIC OPINION

by Associate Professor, Doctor Petar Kirilov Neshev, Trakia University – Stara Zagora, appointed as a member of the Scientific Jury for the procedure for awarding the educational and scientific degree of "Doctor" to Garyfallia Petros Mitoli, pursuant to Order No. 1630/27.08.2026 of the Rector of South-West University "Neofit Rilski" and designated to prepare a statement of opinion based on Protocol No. 32/24.08.2026.

Regarding: the dissertation entitled "Resilience, Coping Strategies and Academic Performance in high school students in Greece" for the award of the educational and scientific degree of "Doctor" in Area of Higher Education 3. Social, Economic, and Legal Sciences, Professional Field 3.2. Psychology, Scientific Specialty "Pedagogical and Developmental Psychology", authored by Garyfallia Petros Mitoli.

For the preparation of this statement of opinion, I was provided with the dissertation, abstract, candidate's curriculum vitae, and a text authenticity check report. The documents demonstrate that Garyfallia Mitoli has successfully completed all planned activities under her individual study plan for the full duration of her doctoral studies and has successfully passed the required procedure for admission to the dissertation defense for the award of the educational and scientific degree of "Doctor", in accordance with the Higher Education Act, the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Implementation of the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, and the Regulations for Academic Staff Development at South-West University "Neofit Rilski".

Garyfallia Mitoli possesses over 20 years of extensive professional and pedagogical experience as a teacher of Greek language and literature. She holds a Bachelor's degree in Philosophy and Social Studies with a specialization in Psychology from the University of Crete, followed by two Master's degrees in the fields of psychology and pedagogy. Her professional background includes working with students with specific learning difficulties, adolescents with intellectual disabilities, and children from refugee families. She is a teacher trainer at the Institute of Educational Policy in Greece and has participated in numerous international and national professional qualification programs, including proficiency in Sign Language and the Braille system. The accumulated valuable pedagogical experience and high professional qualifications enable Garyfallia Mitoli to develop the researched topic with the required scientific depth, methodological precision, and pronounced practical orientation.

General Characteristics of the Dissertation

The dissertation presented for defense is dedicated to a timely and significant issue in the field of contemporary educational and developmental psychology. The topic under investigation is explored consistently and with well-founded arguments. The dissertation consists of an introduction, a theoretical part, research methodology, analysis of results, discussion, limitations of the research, conclusion, references, and 3 appendices, spanning a total volume of 162 pages. The text contains 22 tables and 1 figure. A total of 391 relevant scientific sources have been cited.

Relevance and Significance of the Topic

The relevance of the researched topic is linked to the specific socio-economic and educational context in which the development and education of adolescents in Greece take place. In recent years, students have been exposed to various stressors stemming from economic instability, dynamics within the educational system, family conflicts, and the consequences of pandemic-related restrictions. These factors impact the family environment, the educational process, social interaction, and the emotional stability of students. At the same time, the Greek educational system is characterized by a strong orientation toward academic achievement and high assessment standards. High school students are required to balance academic expectations with personal or social challenges. In this context, studying psychological resilience and coping strategies among Greek adolescents is valuable from both theoretical and applied perspectives.

Theoretical Framework of the Study

In the theoretical part of the dissertation, Garyfallia Mitoli describes and systematizes the characteristics of psychological resilience. According to the author, psychological resilience is linked to the individual, behavioral, and social resources of the personality. During adolescence, these characteristics acquire particular significance, as this period is marked by intense emotional dynamics and increased academic pressure. Resilience is viewed not as a static, isolated personality trait, but as a dynamic system of adaptive capabilities that support the overall functioning of students within the family, school, and peer interaction. In the first chapter, classical and contemporary psychological concepts regarding strategies for coping with school stress, motivation for academic achievement, and the importance of family support for school success are presented accurately, clearly, and competently.

Psychological Specifics of the Study

The author reveals the psychological specifics of the researched issue, explaining how resilience and coping strategies support the well-being and

school adaptation of adolescents in the context of Greek high schools. She examines the relationship between psychological adaptation and educational outcomes and seeks an answer to the question of whether students with higher resilience and better coping skills achieve higher academic results.

Organization and Execution of the Research

The aim of the conducted study aligns with the theoretical model of the dissertation. Garyfallia Mitoli investigates how students' levels of psychological resilience and problem-solving skills correlate with their grade point average. The second chapter presents 3 hypotheses, 5 research tasks, the research sample, the instrumentation, and the ethical issues of the study. The surveyed students are aged between 13 and 15, with an achieved balance in terms of gender and grade level. The study is characterized by clear organization

Practical Applicability of the Results

SPSS software was utilized for data analysis. During the study, various methods for statistical analysis, evaluation, and data interpretation were applied: Cronbach's alpha, frequency distribution, descriptive statistics, independent samples t-test, analysis of variance (ANOVA), Pearson correlation, and regression models to test the proposed hypotheses. The obtained results are presented in tabular form in the third chapter. Their relevance to the formulated hypotheses is specified in detail, and the extent to which they are confirmed is clearly analyzed. The author has provided her own critical interpretation of the results and their real applicability in teaching practice.

The theoretical and applied achievements presented in the dissertation are adequately disseminated in the author's scientific publications. The dissertation abstract accurately and reliably reflects the content, structure, and contributions of the dissertation research. In the dissertation, I did not identify elements of plagiarism, nor have any allegations of plagiarism been reported to me. All scientific sources used have been cited correctly by Garyfallia Mitoli in strict compliance with academic standards. I have no critical remarks regarding the dissertation and the dissertation abstract.

I have the following questions for the author:

1. In your opinion, which school practices strengthen students' resilience and adaptive coping?
2. Which specific skills for coping with school challenges do you believe students need to be trained in?
3. What can be improved in teacher-parent communication to enhance school achievement?

Scientific and Applied Contributions of the Dissertation

1. A systematic comparative analysis of theoretical approaches and conceptual models of psychological resilience has been conducted, clarifying its relationship with academic success in the Greek educational context.
2. The influence of demographic characteristics on students' psychological resilience, coping strategies, and academic achievement has been analyzed and clarified.
3. The empirical study shows how schools can function as psychologically resilient communities, providing support for all students and fostering their successful school adaptation.
4. The conducted research enriches scientific and practical knowledge and provides a valuable foundation for the development of specialized training programs for coping with school anxiety.
5. The results of the study reveal opportunities for establishing a favorable school climate and building positive relationships between teachers and students in the Greek educational environment.

Conclusion

In conclusion, the presented dissertation entitled "Resilience, Coping Strategies and Academic Performance in high school students in Greece" represents a completed scientific study containing significant merits, achievements, and contributions. The results have been processed with precision, and well-founded conclusions with specific practical orientation and applicability have been drawn.

All of the above provides me with sufficient grounds to convincingly express my positive opinion and to vote decisively "YES" for awarding the educational and scientific degree of "Doctor" to Garyfallia Petros Mitoli in Area of Higher Education 3. Social, Economic, and Legal Sciences, Professional Field 3.2. Psychology, Scientific Specialty "Pedagogical and Developmental Psychology".

Sofia, 08.09.2026

Assoc. Prof. Dr. Petar Neshev